

Rodinná likérka ARNIKA

Josef Šmerda a synové

Kryštof Větrovský, Městské muzeum Mariánské Lázně

Počátek firmy lze datovat do roku 1945, kdy zakladatel Josef Šmerda zažádal o povolení k výrobě likérů. Než se výroba stačila rozběhnout, přišel rok 1948 a s ním i změny, které podnikání na dlouhou dobu znemožnily.

Kdo byl onen Josef Šmerda a jak se zrodil nápad vyrábět mariánskolázeňský likér? Jeho synové o něm říkají: „Otec pocházel z velmi prosté rodiny, měl velkého ducha, byl svobodomyšlný, rychle se učil. Nic nevlastnil a přesto se jako mladík, díky svým obchodním znalostem, dostal do významné společnosti Reklamní klub‘ a odtud znal řadu významných osobností z podnikatelské sféry. V roce 1934, v období hospodářské krize, začal pracovat u židovské firmy Nathan Eisler Praha, která se zabývala dovozem kávy, rýže a suchých plodů, a jejíž součástí byl i malý provoz na výrobu lihovin. Nathan Eisler používal hotové trestí, ze kterých po přidání lihu, cukru a vody vznikaly konzumní lihoviny, o výrobu likérů se nezajímal. Otec pracoval u Eislera jako celní pracovník, zůstal zde i po arizaci firmy v roce 1939. Po válce se rozhodl odejít z Prahy a tak 6. června 1945 nasedl na Wilsonůku na Pařížský expres. Z vlaku vystoupil v Plané, kde tehdy bylo sídlo okresu, a šel se zeptat na úřad, kde by si mohl otevřít nějaký obchod. V Mariánských Lázních bylo vše obsazeno, ale

Láhev používaná v letech 1996–98. (obrázek ze sbírky Městského muzea Mariánské Lázně)

ARNIKA
založeno
1945
ORIGINAL LIQUERE

1. Mariánskolázeňský likér
35% vol.
lahve 0,3l

2. Dámský likér Maňam
25% vol.
lahve 0,3l

3. Bylinný likér Golf
35% vol.
lahve 0,3l

4. Mariánskolázeňský likér
35% vol.
lahve 0,3l

5. Dámský likér Maňam
25% vol.
lahve 0,3l

6. Bylinný likér Golf
35% vol.
lahve 0,3l

7. Mariánskolázeňský likér
35% vol.
lahve 0,04l

8. Dámský likér Maňam
25% vol.
lahve 0,04l

9. Bylinný likér Golf
35% vol.
lahve 0,04l

www.arnika.cz

potkal pana Chaluže, který mu řekl, že v Drmoulu je volný obchod po Maxu Kramerovi, který během války zemřel na tuberkulózu. Jeho synové padli u Stalingradu a v domku zůstala jenom paní Kramerová s nějakými dětmi, zda cizími či vlastními, nevíme. Paní Kramerová byla později vystěhována do Německa a po roce 1950 zemřela.“

Josef Šmerda byl vyhlášený obchodník, nejlepší široko daleko, takový sortiment zboží, který nabízel on, nebyl v té době nikde v okolí, ani v Mariánských Lázních ne. Obchodoval s firmou Kulík, Meinel a dalšími. Živil jej obchod a snad aby vylepšil rodinný rozpočet, vyřídil si též povolení na výrobu lihovin. Ve Velké Hleďsebi byla likérka a on požádal o odkup zařízení, zda k tomu došlo, už dnes nikdo neví.

Od rodičů dostal knihu receptů, kterou začal používat. Snad to bylo nějaké rodové dědictví pradávné, zapomenuté, nevyužívané. Vyrobil pouze vzorky, ale výrobu jako takovou nestihl spustit. Technologie výroby byla velmi jednoduchá. Základní suroviny macerát, líh, voda a cukr se nalily do dubových sudů, zamíchaly březovým koštětem, které se tehdy běžně používalo ve všech potravinářských provozech, a přefiltrovaly pravděpodobně přes plť. Macerát se vyráběl ve skleněných demižonech. Josef Šmerda vyráběl pouze jeden druh likéru, tehdejší název nevíme, je možné, že byl nazýván mariánskolázeňský likér. V této době se výrobou likéru nikdo jiný nezabýval, distribuce byla přímá – zákazníkovi

Foto: Nabídka dnešní produkce likérky (obrázek ze sbírky Městského muzea Mariánské Lázně)

rovnou do lahve. S výrobou přestal ještě před rokem 1948 a věnoval se výhradně obchodu.

Po únoru 1948 jej potkal podobný osud jako mnoho jiných živnostníků, několik let pracoval na pile a v roce 1956 nastoupil na ředitelství Západočeských dřevařských závodů, kde zůstal až do roku 1980, kdy odešel do důchodu. Jeho synové chtěli v roce 1968 obnovit firmu, ale otec jim to rozmluvil, protože byl přesvědčen, že ještě nenastala ta správná doba. Brzy se ukázalo, že měl pravdu.

Myšlenka rodinné firmy čekala na své uskutečnění až do roku 1990, kdy se bratři Jiří a Miroslav Šmerdové rozhodli založit rodinnou likérku a navázat tak na poválečné snažení svého otce Josefa Šmerdy. Nastalo období plánování a příprav, kdy bylo potřeba zajistit prostory, získat potřebná oprávnění a nakoupit základní suroviny: líh, byliny a koření. Firma ARNIKA Josef Šmerda a synové vznikla oficiálně v roce 1992, v březnu roku 1994 začali bratři Jiří a Miroslav stáčet „Mariánskolázeňský likér“ podle původní otcovy receptury a od 4. dubna téhož roku také prodávat.

Josef Šmerda se dožil hotového výrobku a o týden později, 22. března 1994, zemřel. Jeho jméno i tvář nadále zůstává na vývěsním štítu firmy i všech jejích výrobců.

Podle vyprávění Jiřího a Miroslava Šmerdy zapsal Kryštof Větrovský

Foto:

- ▲ Znak firmy se zakladatelem firmy Josefem Šmerdou. (obrázek ze sbírky Městského muzea Mariánské Lázně)
- ▼ Současná láhev vyrobená podle návrhu akad. soch. V. Eibla. (obrázek ze sbírky Městského muzea Mariánské Lázně)

